STAATSCOURANT
Officiële uitgave van het Koninkrijk der Nederlanden sinds 1814.
Nr. 38132
27 oktober 2026

Regeling van de Minister van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur, van 20 oktober 2026, nr. WJZ/101810832, tot wijziging van de Omgevingsregeling (erkenning examens jachtgeweeractiviteit, opname lijst exoten bestrijding met geweer en enkele technische wijzigingen) [KetenID 28875]

De Minister van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur,

Gelet op de artikelen 2.24, tweede lid, 4.3, vierde lid, 13.1, zesde lid, en 16.139, derde lid, van de Omgevingswet en de artikelen 11.43, eerste lid, en 11.57 van het Besluit activiteiten leefomgeving;

Besluit:

ARTIKEL I

De Omgevingsregeling wordt als volgt gewijzigd:

A

Artikel 3.34 wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

Artikel 3.34 (erkenning examens)

Als ~~examen worden erkend~~examens als bedoeld in artikel 3.71, eerste lid, van het Besluit kwaliteit leefomgeving ~~de volgende, door de Stichting Jachtexamens afgenomen, examens~~worden erkend:

a. het door de Stichting Jachtexamens of de Stichting Examens Groene Sector afgenomen examen voor een jachtgeweeractiviteit: het jachtexamen;
b. het door de Stichting Jachtexamens afgenomen examen voor een valkeniersactiviteit: het examen voor het gebruik van jachtvogels; en
c. het door de Stichting Jachtexamens afgenomen examen voor het gebruik van eendenkooien: het examen voor het gebruik van eendenkooien.

B

Artikel 3.35 wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

Artikel 3.35 (aanwijzing gelijkwaardige examens)

1. ~~Als gelijkwaardige examens als bedoeld in artikel 3.71, tweede lid, van het Besluit kwaliteit leefomgeving worden aangewezen:~~
   ~~a. met betrekking tot het theoretische gedeelte: het theoretische gedeelte A en B van het jachtexamen, afgelegd vanaf 1 april 1984 op grond van het bepaalde bij of krachtens het Belgisch Koninklijk besluit van 28 februari 1977 betreffende de afgifte van jachtverloven en jachtvergunningen, het Belgisch ministerieel besluit van 2 maart 1977 tot inrichting van het jachtexamen en het Besluit van de Vlaamse Executieve van 29 mei 1991 tot inrichting van het jachtexamen;~~
   ~~b. het jachtexamen, afgelegd op grond van het bepaalde bij of krachtens het Besluit van de Vlaamse regering van 18 januari 1995 betreffende de organisatie van het jachtexamen;~~
   ~~c. het jachtexamen, afgelegd op grond van het bepaalde bij of krachtens het Besluit van de Waalse regering van 2 april 1998 tot organisatie van het jachtexamen in het Waalse Gewest;~~
   ~~d. met betrekking tot het theoretische gedeelte: het theoretische gedeelte A en B van het jachtexamen, afgelegd vanaf 1 april 1984 op grond van het bepaalde bij of krachtens het Belgisch Koninklijk besluit van 28 februari 1977 betreffende de afgifte van jachtverloven en jachtvergunningen en het Besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Executieve van 21 januari 1991 tot organisatie van het jachtexamen in het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest;~~
   ~~e. het jachtexamen, afgelegd op grond van het bepaalde bij of krachtens het gewijzigde Règlement grand-ducal van 16 april 1991 betreffende de voorwaarden en modaliteiten~~

Dit document bevat verschilmarkering t.o.v. eerdere regelingtekst.

Tekst en afbeeldingen die worden toegevoegd zijn onderstreept en groen gemarkeerd, of van een groen kader voorzien.

Tekst en afbeeldingen die worden verwijderd zijn doorgestreept en rood gemarkeerd, of van een rood kader voorzien.

~~met betrekking tot de bekwaamheidsproef voor het verlenen van een eerste jachtvergunning; en~~

~~f. het jachtexamen, afgelegd op grond van het bepaalde bij of krachtens het Bundesjagdgesetz.~~

Als gelijkwaardige examens als bedoeld in artikel 3.71, tweede lid, van het Besluit kwaliteit leefomgeving worden aangewezen:

a. het jachtexamen, afgelegd vanaf juli 1977 op grond van het bepaalde bij of krachtens de Jachtwet van 28 februari 1882 in samenhang met het Belgisch Koninklijk besluit van 28 februari 1977 betreffende de afgifte van jachtverloven en jachtvergunningen en het Belgisch ministerieel besluit van 2 maart 1977 tot inrichting van het jachtexamen;

b. het jachtexamen, afgelegd op grond van het bepaalde bij of krachtens de Jachtwet van 28 februari 1882 in samenhang met het Belgisch Koninklijk besluit van 28 februari 1977 betreffende de afgifte van jachtverloven en jachtvergunningen, zoals gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Executieve van 29 mei 1991 tot wijziging van Belgisch Koninklijk besluit van 28 februari 1977 betreffende de afgifte van jachtverloven en jachtvergunningen, en in samenhang met het Besluit van de Vlaamse Executieve van 29 mei 1991 tot inrichting van het jachtexamen;

c. het jachtexamen, afgelegd op grond van het bepaalde bij of krachtens het Jachtdecreet van 24 juli 1991 in samenhang met het Besluit van de Vlaamse regering van 18 januari 1995 betreffende de organisatie van het jachtexamen;

d. het jachtexamen, afgelegd op grond van het bepaalde bij of krachtens het Jachtdecreet van 24 juli 1991 in samenhang met het Besluit van de Vlaamse regering van 25 april 2014 betreffende de administratieve organisatie van de jacht in het Vlaamse Gewest;

e. het jachtexamen, afgelegd op grond van het bepaalde bij of krachtens de Jachtwet van 28 februari 1882 in samenhang met het Belgisch Koninklijk besluit van 28 februari 1977 betreffende de afgifte van jachtverloven en jachtvergunningen, zoals gewijzigd bij het besluit van de Waalse Executieve van 7 juli 1989 tot wijziging van Belgisch Koninklijk besluit van 28 februari 1977 betreffende de afgifte van jachtverloven en jachtvergunningen, en in samenhang met het besluit van de Waalse Executieve van 7 juli 1989 tot organisatie van het jachtexamen in het Waalse Gewest;

f. het jachtexamen, afgelegd op grond van het bepaalde bij of krachtens de Jachtwet van 28 februari 1882 en het Besluit van de Waalse regering van 2 april 1998 tot organisatie van het jachtexamen in het Waalse Gewest;

g. het jachtexamen, afgelegd op grond van het bepaalde bij of krachtens de Jachtwet van 28 februari 1882, in samenhang met het Besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Executieve van 21 januari 1991 tot organisatie van het jachtexamen in het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest;

h. het jachtexamen, afgelegd op grond van het bepaalde bij of krachtens het Règlement grand-ducal van 16 april 1991 of 7 maart 2015 betreffende de voorwaarden en modaliteiten met betrekking tot de bekwaamheidsproef voor het verlenen van een eerste jachtvergunning; en

i. het jachtexamen, afgelegd op grond van het bepaalde bij of krachtens het Bundesjagdgesetz.

2. Als de in het eerste lid genoemde examens een theoretisch gedeelte en een praktisch gedeelte bevatten, worden het theoretische gedeelte en het praktische gedeelte aangewezen als gelijkwaardig aan het theoretisch gedeelte respectievelijk het praktische gedeelte, bedoeld in artikel 11.87, eerste lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving.

C

Artikel 4.18 wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

Artikel 4.18 (aanwijzing vergunningvrije gevallen soorten vogelrichtlijn: bestrijding schadelijke vogels)

1. Het verbod, bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder g, van de wet in samenhang met artikel 11.37, eerste lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving, om zonder omgevingsvergunning van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de vogelrichtlijn opzettelijk te doden of opzettelijk te vangen, om nesten, rustplaatsen en eieren van die vogels opzettelijk te vernielen of opzettelijk te beschadigen, om eieren van die vogels te rapen en onder zich te hebben en om die vogels opzettelijk te storen geldt niet als deze flora- en fauna-activiteiten door grondgebruikers worden verricht om de volgende schadeveroorzakende vogels te bestrijden, bedoeld in 11.43, eerste lid, onder b, van dat besluit:

a. de Canadese gans (Branta Canadensis en Branta hutchinsii hutchinsii);
b. de houtduif (Columba palumbus);
c. de kauw (Corvus monedula); of
d. de zwarte kraai (Corvus corone corone).

2. Het eerste lid geldt alleen als:
   a. het bestrijden gebeurt op door de grondgebruiker gebruikte gronden, of in of aan door hem gebruikte opstallen, om schade die in het lopende of daarop volgende jaar dreigt op te treden op die gronden, in of aan die opstallen of in het omringende gebied te voorkomen;
   b. de schade, bedoeld onder a, is aan te merken als:
      1°. belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij, of wateren; of
      2°. schade aan flora of fauna; en
   c. wordt voldaan aan artikel 4.19.

D

Artikel 4.29 wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

Artikel 4.29 (aanwijzing vergunningvrije gevallen: vervoer zieke dieren)

1. Het verbod, bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder g, van de wet in samenhang met artikel 11.54, eerste lid, onder a, van het Besluit activiteiten leefomgeving, om zonder omgevingsvergunning in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in bijlage IX, onder A, bij dat besluit, te vangen geldt niet voor het opzettelijk vangen van een ziek of gewond dier, met uitzondering van de gewone zeehond of grijze zeehond, voor vervoer in een motorvoertuig dat is ingericht en bestemd om te worden gebruikt voor het vervoer van zieke of gewonde dieren.

2. Het eerste lid geldt alleen als:
   a. het dier binnen twaalf uur wordt overgedragen aan personen of instanties die zijn gerechtigd uit het wild afkomstige dieren onder zich te hebben voor opvang en verzorging krachtens:
      1°. een omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit; en
      2°. artikel 2.2, eerste lid, van de Wet dieren; en
   b. ~~als~~ het een zieke of gewonde ree of wolf, of een ziek of gewond edelhert, damhert of wild zwijn betreft: voorafgaand aan het vervoer melding is gedaan bij de meldkamer van de politie van het aantal, de vindplaats en de soort zieke of gewonde dieren en het vervoer geschiedt door een door de politie aangewezen vervoerder.

3. Het verbod, bedoeld in het eerste lid, geldt niet voor het opzettelijk vangen van een zieke of gewonde gewone zeehond of grijze zeehond door personen die in dienst zijn van, of als opdrachtnemer of als vrijwilliger actief zijn voor een van de organisaties, bedoeld in het vierde lid, voor vervoer:
   a. in een motorvoertuig dat is ingericht en bestemd om te worden gebruikt voor het vervoer van zieke of gewonde dieren; of
   b. anders dan met een motorvoertuig dat is ingericht en bestemd om te worden gebruikt voor het vervoer van zieke of gewonde dieren.

4. Het derde lid geldt alleen als:
   a. de uit het wild afkomstige zieke of gewonde gewone zeehond of grijze zeehond binnen twaalf uur wordt overgedragen aan een van de volgende organisaties:
      1°. Stichting A Seal Centrum voor Zeezoogdierenzorg te Stellendam;
      2°. Stichting Texels Museum (Ecomare) op Texel;
      3°. Stichting Zeehondencentrum Pieterburen te Lauwersoog;
      4°. Stichting Zeehondenopvang Eemsdelta te Uithuizen; of
      5°. Stichting Zeehondenopvang Terschelling te West-Terschelling;
   b. de organisaties, genoemd onder a, bij de beslissing over het vangen, voor het vervoeren van het dier, het Handelingskader zeehondenopvang, opgenomen in bijlage VIIa, onder B, volgen, en als zij krachtens artikel 2.2, eerste lid, van de Wet dieren zijn gerechtigd uit het wild afkomstige gewone zeehonden of grijze zeehonden onder zich te hebben en te verzorgen; en
   c. de in het derde lid bedoelde personen werkzaam zijn binnen het werkgebied van de organisatie, genoemd onder a, weergegeven op de kaart in bijlage VIIa, onder A, en aantoonbaar beschikken over:
      1°. kennis van:

i. gewone en grijze zeehonden en hun leefomgeving;
ii. het beheer van de gewone en grijze zeehond;
iii. de belangrijkste wettelijke voorschriften op het terrein van de natuurbescherming en dierenwelzijn; en
iv. het gedrag van gewone en grijze zeehonden bij ziekte of verwonding; en

2°. bekwaamheid in de omgang met de gewone en grijze zeehond.

E

Na artikel 4.37 wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 4.37a (exoten waarvoor bestrijding met het geweer is toegestaan)

Als exoten als bedoeld in artikel 11.75, eerste lid, onder c, van het Besluit activiteit leefomgeving, voor het bestrijden waarvan zonder opdracht het geweer mag worden gebruikt, worden aangewezen de diersoorten, genoemd in bijlage VIIe.

F

Artikel 14.45 wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

Artikel 14.45 (tarief ringen, merken of merktekens)

1. Voor de behandeling van een aanvraag om merktekens voor een geprepareerde vogel als bedoeld in artikel 7.219, vierde lid, bedraagt het tarief: € ~~1~~2,50 per merkteken.

2. De aan erkende organisaties, als bedoeld in artikel 4.34, eerste lid, door de leverancier in rekening gebrachte kostprijs voor de vervaardiging van gesloten pootringen wordt aan de aanvrager doorberekend.

3. De erkende organisaties kunnen de in het tweede lid bedoelde kostprijs verhogen met een bedrag ter dekking van de kosten voor de uitreiking van ringen ter hoogte van maximaal € 1 per ring.

4. Gesloten pootringen worden uitgereikt na voldoening van de som van de gelden, bedoeld in het tweede en derde lid.

G

Na bijlage VIID wordt een bijlage ingevoegd, luidende:

BIJLAGE VIIE BIJ ARTIKEL 4.37A VAN DEZE REGELING (EXOTEN TER BESTRIJDING WAARVAN HET GEWEER MAG WORDEN GEBRUIKT)

Wetenschappelijke naam	Nederlandse naam
Zoogdieren	
Axis axis	Axishert
Myocastor coypus	Beverrat
Herpestes javanicus	Indische mangoeste
Muntiacus reevesi	Muntjak
Ondatra zibethicus	Muskusrat
Nasua nasua	Rode neusbeer
Procyon lotor	Wasbeer
Nyctereutes procyonoides	Wasbeerhond
Vogels	
Threskiornis aethiopicus	Heilige ibis
Alopochen aegyptiacus	Nijlgans
Pycnonotus cafer	Roodbuikbuulbuul
Acridotheres tristis	Treurmaina

H

Bijlage XXXII wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

BIJLAGE XXXII BIJ DE ARTIKELEN 9.37, TWEEDE LID, EN 9.38 VAN DEZE REGELING (MODELLEN OMGEVINGSVERGUNNING VOOR EEN JACHTGEWEERACTIVITEIT EN OMGEVINGSVERGUNNING VOOR EEN VALKENIERSACTIVITEIT)

1. Het model, bedoeld in artikel 9.37, tweede lid:

Pasfoto te stempelen

KONINKRIJK DER NEDERLANDEN

Omgevingsvergunning voor een jachtgeweeractiviteit

Als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder f, van de Omgevingswet, of artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder f, van de Omgevingswet in samenhang met artikel 8.74u van het Besluit kwaliteit leefomgeving en artikel 10.23, vijfde lid, van het Omgevingsbesluit

MUNITIE
De overeenkomstig het bepaalde in artikelen 11.79, zesde lid, en 11.80 van het Besluit activiteiten leefomgeving te bezigen munitie

Type omgevingsvergunning: Duplicaat:
[ ] hoofd omgevingsvergunning artikel 5.1, eerste lid, onder f, Ow [ ]
[ ] logeer omgevingsvergunning artikelen 5.1, eerste lid, onder f, Ow [ ]
in samenhang met 8.74u Bkl en 10.23, vijfde lid, Ob
(aankruisen wat van toepassing is)

Algemene bepalingen
Deze omgevingsvergunning wordt geldig door plaatsing van de handtekening van de houder en een stempel met handtekening van de politie.
Deze omgevingsvergunning blijft het eigendom van de Staat der Nederlanden

Datum geldig van.....
t .e.m. .....
Leges € .....

Stempel en handtekening korpschef

Naam :
voorletters :
Adres :
Postcode :
Woonplaats :
Geboortedatum :
Vergunningsnummer:

Omgevingsvergunning opnieuw verleend
op: .....
Datum geldig van.....
t.e.m. .....
Leges €.....

Stempel en handtekening korpschef

Omgevingsvergunning opnieuw verleend
op:.....
Datum geldig van.....
t.e.m. .....
Leges €.....

Stempel en handtekening korpschef

Omgevingsvergunning opnieuw verleend
op: .....
Datum geldig van.....
t.e.m. .....
Leges €.....

Stempel en handtekening korpschef

Omgevingsvergunning opnieuw verleend
op:.....
Datum geldig van.....
t.e.m. .....
Leges €.....

Stempel en handtekening korpschef

Beperkingen

Het vervoer van de op de bijlage bij deze omgevingsvergunning vermelde vuurwapens is beperkt tot het vervoeren tussen de woning en plaatsen waar de houder van deze omgevingsvergunning bevoegd is tot jagen, of plaatsen waar hij uit andere hoofde bevoegd is de vuurwapens te gebruiken, de erkende wapenhandelaar of (na daaraan voorafgaand verzoek of toestemming van de zijde van de politie) naar het bureau van politie, langs de weg en binnen het tijdsbestek welke daar redelijkerwijze voor zijn geboden.

Voorschriften

1. Het is de houder van een omgevingsvergunning voor een jachtgeweeractiviteit verboden een geweer te dragen op gronden waarop hij niet tot het gebruik van een geweer bevoegd is.
2. Tijdens het vervoer dienen wapen en munitie zodanig te zijn ingepakt dat deze niet voor onmiddellijk gebruik kunnen worden aangewend.
3. Het wapen dient ontladen en ontspannen te zijn. In een eventueel aanwezige patroonhouder mogen zich geen patronen bevinden.
4. Het wapen en de munitie worden niet onbeheerd in een vervoermiddel achtergelaten.
5. Het wapen en de bijbehorende munitie worden bewaard in afzonderlijke deugdelijk gesloten en voor onbevoegden niet gemakkelijk bereikbare bergplaatsen.
6. De houder dient bij verhuizing deze omgevingsvergunning onverwijld ter wijziging aan te bieden aan de politiechef van de eenheid van zijn (nieuwe) woonplaats en de verhuizing kenbaar te maken bij de politiechef van de eenheid van zijn vorige woonplaats.
7. Een bruikleenwapen dient op de dag van gebruik door de lener bij de eigenaar te worden opgehaald en direct na gebruik dezelfde dag te worden teruggebracht voor opslag bij de eigenaar.

N.B.

Onverminderd de bepalingen van de Omgevingswet zal bij misbruik van deze vergunning dan wel van een wapen of munitie, waaronder mede te verstaan het niet betrachten van uiterste voorzichtigheid en zorg bij het omgaan met het wapen en de munitie, deze vergunning onverwijld worden ingetrokken.

Bijlage

Bij een omgevingsvergunning voor een jachtgeweeractiviteit

Verleend aan:

Naam	:
voorletters	:
Adres	:
Postcode	:
Woonplaats	:
Geboortedatum	:
Vergunningsnummer	:

Handtekening houder: Handtekening korpschef:

Omschrijving van het geweer / de geweren en munitie

2. Het model, bedoeld in artikel 9.38:

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland

Omgevingsvergunning voor een valkeniersactiviteit

Artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder g, van de Omgevingswet

pasfoto

Naam

Adres

Geboortedatum

Geboorteplaats

Vergunningnummer

Geldig van **tot en met**

Uitgegeven door
De Staatssecretaris van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur, namens deze:

Teammanager Beschermde soorten en dierenwelzijn Rijksdienst voor Ondernemend Nederland

Den Haag

Handtekening vergunninghouder

Voorschriften vergunning

- Deze vergunning is strikt persoonlijk
- De vergunninghouder is verplicht deze vergunning op verzoek te tonen aan een bevoegd controleur of opsporingsambtenaar

ARTIKEL II

Deze regeling treedt in werking op 1 januari 2027.

Deze regeling zal met de toelichting in de Staatscourant worden geplaatst.

's-Gravenhage,

Minister van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur,
J. van Essen

TOELICHTING

I. Algemeen

1. Inleiding

Deze regeling bevat een aantal wijzigingen van de Omgevingsregeling (verder: Or) op het gebied van jacht en de omgang met wilde dieren, waaronder exoten. Het gaat om voornamelijk kleine en deels ook technische wijzigingen en correcties, enerzijds naar aanleiding van verzoeken daartoe vanuit medeoverheden of andere partijen uit de samenleving en anderzijds ter uitvoering van internationale verplichtingen.

2. Inhoud van deze regeling

Deze regeling wijzigt zes artikelen en twee bijlagen van de Omgevingsregeling die onderdeel uitmaken van het soortenbeschermingsregime. Het gaat om:

a. twee wijzigingen waarmee de erkende gelijkwaardige internationale examens die gelden als examen voor een jachtgeweeractiviteit worden geactualiseerd en tevens een nieuw examen, afgenomen door de stichting Examens Groene Sector, wordt erkend (artikel I, onderdelen A en B);
b. herstel van de reikwijdte van de aanwijzing als vergunningvrij geval van de bestrijding van schadelijke vogelsoorten naar de situatie die gold onder de Wet natuurbescherming (artikel I, onderdeel C);
c. het toevoegen van de wolf aan de diersoorten waarvoor extra regels gelden voor het vervoer van zieke en gewonde exemplaren (artikel I, onderdeel D);
d. het opnemen van een lijst van exoten ter bestrijding waarvan het geweer mag worden ingezet (artikel I, onderdelen E en G);
e. een verhoging van de leges voor merktekens voor geprepareerde vogels (artikel I, onderdeel F); en
f. een aanpassing van het model voor de omgevingsvergunning voor een valkeniersactiviteit naar aanleiding van het aantreden van het kabinet Jetten (artikel I, onderdeel H).

De wijzigingen worden toegelicht in het artikelsgewijze deel van deze toelichting.

3. Gevolgen van deze regeling

3.1 Algemeen

Gezien de aard van deze regeling, waarbij met name een aantal technische aspecten worden geregeld ten aanzien van beschermde dieren en exoten, wordt verwacht dat de gevolgen van de regeling gering zijn.

Een aantal onderdelen van deze regeling hebben naar verwachting wel specifieke financiële gevolgen, of gevolgen voor de administratieve of bestuurlijke lasten. Het gaat dan met name om financiële gevolgen voor preparateurs van vogels en gevolgen voor de nodige administratie, uitvoering, toezicht en handhaving voor provincies, politie en de korpschef. Hieronder worden de verwachte gevolgen geschetst. Over de gevolgen van de regeling is gelijktijdig met de internetconsultatie advies ingewonnen. Gedurende de internetconsultatie is een ontwerp van deze verzamelregeling in de versie van de internetconsultatie voor een uitvoerings- en handhavingstoets worden voorgelegd aan het IPO, RVO, NVWA en de politie. Deze organisaties zagen geen aanleiding voor de uitvoering van een toets.

3.2 Bestuurlijke lasten

Een deel van de regeling beoogt de lasten bij provincies te verlichten. Zo is de correcties van de vrijstellingsbepaling van artikel I, onderdeel C, ervoor bedoeld dat provincies geen omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit hoeven te verlenen voor het vernielen van nesten en eieren of rustplaatsen van landelijke schadesoorten door grondgebruikers. De vergunning wordt verleend aan de faunabeheereenheid die deze vervolgens doorzet naar jagers en grondgebruikers.

Ook het opnemen van de lijst van exoten waarvoor het geweer mag worden ingezet (artikel I, onderdeel E en G) is gericht op het verlichten van lasten bij provincies: voor deze veel voorkomende exoten zijn met deze wijziging geen individuele opdrachten meer noodzakelijk om in een jachtveld het geweer te mogen gebruiken. Beoogd effect van deze wijziging is echter vooral dat meer jagers in hun jachtveld over zullen gaan op het bestrijden van exoten. Jagers zijn bereid die bestrijding vrijwillig op zich te nemen als zich een exoot in het jachtveld bevindt, maar hebben daar op dit moment een opdracht van de provincie voor nodig. In de praktijk worden die opdrachten op dit moment naar inschatting nauwelijks vertrekt aan individuele jagers. Jagers zien daarom in de bestaande situatie vaak af van het bestrijden van exoten in hun jachtveld.

Het voornaamste beoogde effect van de regeling op dit punt is dan ook dat de bestrijding van invasieve exoten effectiever zal zijn. Een landelijke lijst van invasieve exoten die met het geweer mogen worden bestreden biedt duidelijkheid aan alle jagers, beperkt de noodzaak voor provincies om opdrachten te verlenen aan deze groep en leidt naar verwachting tot meer afschot van invasieve exoten door jagers binnen het jachtveld.

3.3 Regeldruk kosten (administratieve lasten)

Dezelfde onderdelen van deze regeling die, zoals hierboven beschreven, bedoeld zijn om de bestuurlijke lasten van de provincies te beperken, beperken ook de lasten voor de individuele jagers en grondeigenaren. Jagers en grondeigenaren hoeven immers niet meer over vergunningen of opdrachten te beschikken voor het bewerken van nesten van schadesoorten op hun grond en het gebruik van het geweer voor de bestrijding van invasieve exoten in het jachtveld. Op dit moment kan een vergunning door de faunabeheereenheid worden aangevraagd, die deze vervolgens doorzet naar grondgebruikers en jagers.

Voor de overige onderdelen van deze regeling geldt dat er geen gevolgen voor de regeldruk kosten te verwachten zijn, met uitzondering van artikel I, onderdeel D.

Doordat de wolf wordt toegevoegd aan de lijst van diersoorten in artikel 4.29, tweede lid, sub b, Or, gaat het vereiste gelden dat voorafgaand aan het vervoer van een ziek of gewond exemplaar een melding moet worden gedaan bij de meldkamer van de politie en het vervoer alleen mag plaatsvinden door een door de politie aangewezen vervoerder. Gezien de aard en omvang van het dier is het noodzakelijk geacht deze vereisten, die al gelden voor andere grote nationaal beschermde zoogdieren, ook te laten gelden voor de wolf. In potentie levert deze wijziging aanvullende lasten op voor de politie, dierenambulances of andere aangewezen vervoerders en burgers die een gewonde wolf aantreffen. Als gevolg van deze wijziging zullen burgers een gewonde wolf moeten melden bij de meldkamer van de politie en niet direct de dierenambulance kunnen bellen. De dierenambulance zal melders van een gewonde wolf moeten verwijzen naar de meldkamer van de politie, of zelf de melding bij de politie moeten doen. De politie moet daarnaast beslissen over geschikt vervoer voor gewonde wolven en alleen dat vervoer mag tot slot het vervoer uitvoeren. Dierenambulances en andere vervoerders zullen daar alert op moeten zijn.

In de praktijk worden echter nauwelijks tot geen regeldruk effecten van dit onderdeel van de regeling verwacht. Gewonde grote nationaal beschermde zoogdieren, waaronder de wolf, worden in de praktijk, ook zonder dat dit een voorwaarde is voor het vervoer, al gemeld bij de meldkamer van de politie. Gewonde en zieke grote beschermde zoogdieren worden bovendien in de praktijk niet vervoerd, maar ter plekke behandeld. Mochten er in de toekomst mogelijkheden komen om gewonde wolven te vervoeren en op te vangen, dan gaat het naar inschatting van het bureau dat provincies ondersteunt (BIJ12), gezien de omvang van de wolvenpopulatie in Nederland en de bestaande ervaringen met andere grote zoogdieren, niet om meer dan 1-2 gevallen per jaar.

3.4 Financiële gevolgen

Met de verhoging van de leges in artikel I, onderdeel F, van dit voorstel, wordt het aanbrengen van een verplicht merkteken op een geprepareerde vogel duurder. Dit heeft naar verwachting met name gevolgen voor hobbymatige preparateurs, die de kosten voor de leges niet kunnen doorberekenen naar klanten of opdrachtgevers en dus zelf de kosten voor de merktekens moeten dragen. Met het oog op die hobbymatige preparateurs is er in dit voorstel voor gekozen slechts een beperkte verhoging van de leges door te voeren, en die niet te baseren op een doorberekening van de volledige daadwerkelijke kosten, zoals op basis van het beleidskader 'Maat houden'[1] aangewezen zou zijn. Met de beoogde verhoging wordt een balans gezocht tussen een proportionele verhoging van de leges voor de preparateurs, en het beperken van de kosten die nu door de samenleving in zijn geheel worden gedragen en wordt een eerste stap gezet richting het kostendekkend maken van de leges.

4. Consultatie en advies

4.1 Algemeen

Op grond van artikel 23.4, eerste lid, van de Omgevingswet (hierna: Ow) wordt eenieder in de gelegenheid gesteld om gedurende een periode van ten minste vier weken langs elektronische weg opmerkingen te maken over het ontwerp van een ministeriële regeling.
De internetconsultatie van deze wijzigingsregeling heeft gedurende acht weken plaatsgevonden in de periode van 13 juli en 7 september 2026.

[1] Stcrt. 2014, 16734.

Gedurende de internetconsultatie is – zoals hierboven onder 3.1 is toegelicht - een ontwerp van deze regeling in de versie van de internetconsultatie ook voorgelegd aan verschillende bij de uitvoering betrokken partijen.

Ook is gedurende de internetconsultatie een ontwerp van deze regeling in de versie van de internetconsultatie worden voorgelegd aan het Adviescollege toetsing regeldruk (ATR).

4.2 Reacties op het in consultatie gebrachte ontwerp van deze regeling

Er zijn bij deze publieksconsultatie in totaal 41 reacties ontvangen, waarvan 31 openbaar zijn. Een groot deel van de reacties is afkomstig van burgers. Daarnaast zijn er reacties binnengekomen van professionele partijen, waaronder diverse brancheorganisaties en maatschappelijke organisaties. Naast de reacties via internetconsultatie.nl zijn ook enkele reacties ontvangen in het kader van de consultatie van betrokken partijen bij de uitvoering en bevoegde gezagen. De reacties zijn uiteenlopend van aard – sommige hebben (zeer) concrete suggesties voor verdere uitwerking van beleid, andere opmerkingen zijn algemeen van aard. De regeling is door een deel van de indieners positief ontvangen, maar een ander deel van de reacties bevat ook kritische geluiden. Diverse reacties hadden geen betrekking op het voorstel, maar betroffen een algemene mening over het faunabeleid. Deze hebben dan ook niet geleid tot wijzigingen van het voorstel.
De reacties zijn per onderwerp en onderdeel van de regeling samengevat en van reactie voorzien. Hieronder wordt ingegaan op de verschillende thema's en hoofdlijnen uit de reacties en niet op elke afzonderlijke reactie.

A. Erkenning examens

Samenvatting van de ingekomen reacties

In diverse reacties wordt gemeld dat de kwaliteit van het nieuwe jachtexamen mogelijk niet van hetzelfde niveau zou zijn als van het huidig aangeboden examen. In een aantal reacties wordt ook genoemd dat de veiligheid tijdens examinering mogelijk niet voldoende gewaarborgd zou zijn. Verder wordt in een aantal reacties gewezen op de stelselherziening jacht en faunabeheer als een reden om nu nog niet tot erkenning van een nieuw jachtexamen over te gaan. Het zou volgens deze reacties beter zijn om eerst deze stelselherziening af te wachten en dan pas een besluit te nemen over het erkennen van een nieuw jachtexamen.

Reactie

Wettelijk is bepaald dat de minister een examen en een examinerende organisatie erkent wanneer deze voldoen aan de in de wet opgenomen criteria. Aan deze erkenning is een zorgvuldige procedure vooraf gegaan waarin alle wettelijk verplichte informatie die geleverd is, is beoordeeld. Er is getoetst op een breed scala aan aspecten waaronder de inhoudelijke, organisatorische en uitvoeringsaspecten. Het nieuwe jachtexamen zal onder hetzelfde toezicht ressorteren als het huidig aangeboden jachtexamen. Hiermee wordt een vergelijkbare kwaliteit gewaarborgd.
De praktijkexamens zullen afgenomen worden op bestaande en vergunde schietbanen. De schietbanen staan onder toezicht van de politie die erop toeziet dat de schietbanen aan alle wettelijke eisen voldoen. Uit de toetsing is niet gebleken dat de veiligheid in het geding komt.
Het stelsel jacht en faunabeheer wordt op dit moment geëvalueerd. Het gedeelte binnen het stelsel dat gaat over jachtexamens wordt ook geëvalueerd en zal meegenomen worden in de stelselherziening. Veiligheidsaspecten worden daarin ook meegenomen. De aanvraag voor erkenning van een nieuw jachtexamen is geen wijziging binnen het stelsel, maar een uitvoering van het huidige stelsel. Er is geen reden om deze aanvraag niet in behandeling te nemen.

B. Aanwijzing gelijkwaardige jachtexamens

Samenvatting van de ingekomen reacties

Er is door de Vlaamse overheid een reactie ingediend waarin diverse aanpassingen van de conceptregeling zijn voorgesteld, om de wijziging beter te laten aansluiten op de Vlaamse jachtexamens.

Reactie

De voorgestelde aanpassingen betroffen verduidelijkingen van de tekst en betere aansluiting bij het Vlaamse wet- en regelgeving. Ze zijn daarom in de ontwerpregeling overgenomen.

C. Aanwijzing vergunningvrije gevallen soorten vogelrichtlijn

Samenvatting van de ingekomen reacties

In één reactie wordt erop gewezen dat bij de uitbreiding van de mogelijkheden om schadebestrijding uit te voeren geen rekening wordt gehouden met risico's voor de bescherming van Vogelrichtlijnsoorten, dat de noodzaak en de vermeende effectiviteit niet is aangetoond, dat niet is getoetst aan de wettelijke eisen, dat er geen concreet probleem is geformuleerd, dat geen consultatie heeft plaatsgevonden en dat er geen monitoring of evaluatie is voorzien.

In één reactie wordt een oproep gedaan naast het herstel van de voorgestelde vrijstelling ook de bredere juridische en inhoudelijke onderbouwing van de landelijke vrijstellingslijst te herstellen en te versterken.

Reactie

Voorliggende aanpassing van de Or betreft een reparatie van een omissie die heeft plaatsgevonden bij de omzetting van de Wet natuurbescherming naar de Omgevingswet. Strikt genomen is hier dus geen sprake van een uitbreiding van de mogelijkheden om schadebestrijding uit te voeren. Dat laat echter onverlet dat de bestaande landelijke aanwijzingen als vergunningvrij geval onvoldoende zijn onderbouwd (uitspraak RvS invoegen). De landelijke aanwijzingen als vergunningvrij geval zijn, onder andere, onderwerp van de lopende stelselwijziging jacht en faunabeheer. Binnen dat traject zal worden overwogen of het wenselijk en mogelijk is de aanwijzingen voldoende te onderbouwen, anders in te vullen of de aanwijzingen in te trekken; die beoordeling is nu niet aan de orde.

D. Vervoer wolven

Samenvatting van de ingekomen reacties

In een reactie wordt aangegeven dat het van belang is dat gewonde en zieke wolven zorgvuldig worden vervoerd en dat stress voor de dieren zoveel mogelijk moet worden voorkomen. Er wordt tevens gevraagd om het opnemen van zorgvuldigheids- en deskundigheidseisen in de ontwerpregeling.

Reactie

Met het toevoegen van de wolf aan de reeds bestaande lijst van diersoorten in artikel 4.29 lid 2 sub b Or, wordt aangesloten bij de bestaande praktijk van vervoer van grote dieren uit de natuur. Artikel 4.29 Or kent in het eerste lid reeds waarborgen voor zorgvuldig en deskundig vervoer van zieke en gewonde dieren. De voorgestelde wijziging zorgt ervoor dat de aanvullende voorwaarden voor dat vervoer die zijn opgenomen in artikel 4.29 lid 2 sub b Or ook gaan gelden voor wolven. Daarmee zullen de bestaande eisen die door de politie worden gesteld ook gaan gelden voor het vervoer van wolven door dierenambulances. Het is daarom niet nodig hiervoor aanvullende eisen op te nemen.

E. Bestrijding exoten met geweer

Samenvatting van de ingekomen reacties

Veel reacties ondersteunen de voorgestelde vereenvoudiging van de regelgeving voor exotenbestrijding. Als belangrijke punten worden de vermindering van administratieve lasten en de mogelijkheid genoemd om sneller en effectiever in te grijpen, als het gaat om de bestrijding van exoten. Ook wordt het belang van een uniforme landelijke aanpak benadrukt, om verschillen in de uitvoering tussen provincies te voorkomen.
In meerdere reacties wordt daarnaast aangegeven dat er soorten ontbreken op de huidige lijst die wel schade veroorzaken aan ecosystemen en landbouw. Met name de halsbandparkiet en de grote Canadese gans worden in dit verband genoemd.
Enkele reacties wijzen op het risico dat invasieve exoten kunnen worden verwisseld met beschermde inheemse soorten en dit risico niet voldoende is benoemd.
Volgens enkele reacties schiet de voorgestelde wijziging tekort in effectiviteit, omdat geïsoleerd afschot met het geweer onvoldoende zou zijn om populaties daadwerkelijk terug te dringen. Een gecombineerde aanpak en gebiedsgerichte coördinatie worden noodzakelijk geacht. Daarnaast wordt gepleit voor een integrale strategie, omdat deze maatregel op zichzelf staand onvoldoende invulling geeft aan een effectieve bestrijding van invasieve exoten. Enkele reacties achten daarom een landelijk beleidskader noodzakelijk, waarin ruimte is voor maatwerk en waarin ook monitoring en evaluatie van deze maatregel worden geborgd.

Reactie

De voorgestelde wijziging richt zich uitsluitend op vogels en zoogdieren van de Europese Unielijst van zorgwekkende invasieve uitheemse soorten die onder de werking vallen van de Europese Exotenverordening (Verordening (EU) nr. 1143/2014). Indien de Unielijst in de toekomst wordt uitgebreid, zal de lijst van soorten waarop de voorgestelde wijziging van de Omgevingsregeling betrekking heeft, hierop worden aangepast. Toevoeging van andere soorten exoten is in de toekomst mogelijk. Dit vergt een zorgvuldige voorbereiding, en een gedegen onderbouwing en consulatie van stakeholders. Dit valt buiten de reikwijdte van dit wijzigingstraject.

De zorgen over het risico dat invasieve exotische soorten worden verwisseld met beschermde inheemse soorten worden serieus genomen. Van jagers met een geldig jachtexamen wordt verwacht dat zij beschermde inheemse soorten kunnen onderscheiden van invasieve exotische soorten. Herkenning van inheemse soorten is een vast onderdeel van het jachtexamen. Naar aanleiding van de inspraakreactie is niettemin besloten om soorten waarbij een aantoonbaar risico op verwarring met inheemse soorten bestaat, niet meer in deze lijst op te nemen. Dit geldt voor alle invasieve uitheemse soorten waarvoor de Informatiegids Invasieve Alien Species (versie 2023) van het Belgisch Nationaal Wetenschappelijk Secretariaat voor Invasieve Uitheemse Soorten extra eisen stelt aan de identificatie. Hieronder vallen ook soorten die recent aan de Unielijst zijn toegevoegd, maar nog niet in de informatiegids zijn opgenomen. De Amerikaanse nerts (Neogale vison), Amerikaanse voseekhoorn (Sciurus niger), Canadese bever (Castor canadensis), Pallas' eekhoorn (Callosciurus erythraeus), Siberische grondeekhoorn (Tamias sibiricus), Sikahert (Cervus nippon), Thaise eekhoorn (Callosciurus finlaysonii), Huiskraai (Corvus splendens), Kuifmaina (Acridotheres cristatellus), Roodoorbuulbuul (Pycnonotus jocosus), en Rosse stekelstaart (Oxyura jamaicensis) zijn om deze reden niet in de lijst opgenomen.

Vanwege het mogelijke risico op verwarring is nader onderzoek nodig voordat in de toekomst kan worden overwogen om deze soorten aan de lijst toe te voegen. Om het risico op verwisseling verder te beperken, wordt kennis over invasieve exotische soorten meegenomen als aandachtspunt bij de evaluatie en herziening van het jachtexamen. Daarnaast wordt onderzocht op welke wijze aanvullende voorlichting kan bijdragen aan het verder vergroten van de deskundigheid van jagers. Vanuit het voorzorgsbeginsel zijn op deze lijst wel Unielijst soorten opgenomen die nog niet in Nederland aanwezig zijn. Dit past binnen doelstelling om invasieve exoten in een vroeg stadium van de invasie aan te pakken om zo ecologische en financiële schade zo effectief mogelijk te voorkomen.

Voor snelle uitroeiing in een vroeg stadium van invasie of het treffen van effectieve beheersmaatregelen van wijdverspreide invasieve exoten is naast de mogelijkheid om een geweer in een jachtveld te gebruiken, in veel gevallen aanvullende, gerichte bestrijding nodig. De provincies zullen daarom, waar nodig, opdrachten blijven verstrekken voor bestrijding en voor de inzet van andere passende bestrijdingsmiddelen. Jagers dienen alle geschoten dieren te registreren bij de Faunabeheereenheid (FBE), waaronder ook geschoten invasieve exoten. Provincies kunnen via de WBE's en FBE's aanvullende afspraken met jagers maken over de registratie en terugmelding van invasieve exoten, bijvoorbeeld wanneer bekend is dat in een bepaald gebied nieuwe soorten voorkomen. Deze meldingen zijn van belang voor de rapportage- en informatieplicht aan de Europese Commissie over vroege eliminatie (artikel 17 van de Europese Exotenverordening).
Deze aanpak sluit aan bij het Landelijk aanvalsplan invasieve exoten, dat het bredere kader biedt voor de aanpak van invasieve exoten. Het Landelijk aanvalsplan invasieve exoten wordt tussentijds (na twee jaar) en ex post (na vijf à zeven jaar) geëvalueerd. Bij deze evaluaties zullen ook de ervaringen met, de effecten en de effectiviteit van deze regeling en de lijst worden betrokken. De voorgestelde wijziging is een aanvullende maatregel en vervangt niet de overige noodzakelijke bestrijdingsmaatregelen.

F. Tarief ringen, merken of merktekens

Samenvatting van de ingekomen reacties

In enkele reacties wordt gesteld dat de verhoging te hoog is en tot gevolg heeft dat preparateurs minder zullen kunnen prepareren. Hierdoor wordt het prepareren alleen toegankelijk voor mensen die het financieel breed hebben, of verdwijnt het in de illegaliteit. Bovendien, zo stelt een reactie, draagt het verzamelen en prepareren van dode vogels bij aan educatie, bescherming en/of vergaren van wetenschappelijke kennis.

In één reactie wordt erop gewezen dat niet duidelijk is gemaakt waarop deze verhoging is gebaseerd en of er is gekeken naar alternatieven. Er is volgens de reactie een verwachting gewekt bij de aanvragers van merktekens, mede doordat andere leges niet toenemen en dat de verhoging enkel toeziet op hogere materiaalkosten. Daarnaast wordt gesuggereerd dat het in rekening brengen van de verzendkosten in plaats zou kunnen komen van een ophoging van de leges.

Reactie

Merktekens zijn een middel zijn voor het houden van toezicht op de legale herkomst van preparaten. Daarnaast dragen preparateurs bij aan educatie, bescherming van soorten en vergaren van wetenschappelijke kennis.
Dit staat echter los van de hoogte van de leges. Wettelijk uitgangspunt is dat leges kostendekkend zijn, zoals is opgetekend in artikel 13.1 lid 1 van de Ow. Tegelijkertijd moeten de leges redelijk zijn. De leges zijn de afgelopen jaren niet kostendekkend geweest, en zijn in die periode niet verhoogd of geïndexeerd. De verwachting die inmiddels zou zijn gewekt dat leges nooit zullen worden verhoogd, terwijl alle producten en diensten in onze samenleving duurder worden, is onrealistisch.
Er is bewust gekozen voor een beperkte verhoging van de leges, die daarmee overigens nog niet kostendekkend is. Hierbij is rekening gehouden met het risico dat preparaten in de illegaliteit verdwijnen, en met de impact op hobbymatige preparateurs en mensen met beperkte financiële middelen. De verzendkosten bij een grote bestelling van merktekens zijn per merkteken veel lager dan de voorgestelde hoogte van de leges en kunnen daarom niet als vergelijkbaar alternatief dienen.

4.3 Advies ATR over de ontwerpregeling

ATR heeft het dossier niet geselecteerd voor een formeel advies, omdat het geen omvangrijke gevolgen voor de regeldruk heeft.

5. Inwerkingtreding

Deze regeling treedt in werking met ingang van 1 januari 2027. Dit is in overeenstemming met het beleid inzake de vaste verandermomenten.

II. Artikelsgewijs

Artikel I, onderdeel A: Erkenning nieuw examen voor jachtgeweeractiviteit (artikel 3.34 Or)

Het succesvol afleggen van een erkend examen voor een jachtgeweeractiviteit is een van de voorwaarden voor het verkrijgen van een omgevingsvergunning jachtgeweeractiviteit (artikel 8.74t Besluit kwaliteit leefomgeving, hierna BKL). De minister van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur (hierna de minister van LVVN) erkent examens voor (onder andere) een jachtgeweeractiviteit en de organisaties die die examens afnemen (artikel 3.71, eerste lid, Bkl). Examens en organisaties komen voor erkenning in aanmerking als zowel het theoretische -, als het praktische gedeelte voldoen aan de eisen die zijn opgenomen in het Besluit activiteiten leefomgeving (hierna: Bal) (artikelen 11.87 en 11.91) en de Or (artikel 3.31). Die eisen zien erop toe dat het examen een kandidaat toetst op zowel de relevante kennis die nodig is om de jacht te kunnen uitvoeren, als de schietvaardigheid en bekwaamheid in het hanteren van een vuurwapen. Daarnaast stelt het Bal eisen aan de organisaties die examens afnemen (artikel 11.91 Bal), om te verzekeren dat de organisaties in staat zijn om op een kwalitatief hoogstaande en professionele wijze examens af te nemen.

Sinds de introductie van een verplicht jachtexamen bestaat er binnen Nederland één organisatie die één erkend jachtexamen afneemt, namelijk het jachtexamen van de Stichting Jachtexamens. In september 2025 heeft de Stichting Examens Groene Sector een aanvraag ingediend bij de Minister van LVVN om erkenning van de organisatie en het door de organisatie ontwikkelde jachtexamen.

Naar aanleiding van de aanvraag is een proces met de aanvragers doorlopen en heeft een beoordeling van de aanvraag plaatsgevonden. Op basis van de beoordeling van het examen en de organisatie is geconcludeerd dat het examen en de organisatie voor erkenning in aanmerking komen. Met de voorgestelde wijziging van artikel 3.34 Or wordt het examen voor een jachtgeweeractiviteit van de Stichting Examens Groene Sector erkend. Het examen en de organisatie voldoen aan de wettelijke eisen die gesteld zijn, ook naar het inzicht van de door de minister aangewezen toezichthouders op het jachtexamen, de politie en Staatsbosbeheer, die alle om advies gevraagd zijn.

De erkenning van een tweede jachtexamen laat de overige voorwaarden waaraan moet worden voldaan om in aanmerking te komen voor een omgevingsvergunning voor jachtgeweeractiviteit onverlet, waaronder de voorwaarden ten aanzien van de omvang van het jachtveld, zoals neergelegd in artikel 8.74 van het Bal. De erkenning van een tweede jachtexamen zal daarom naar verwachting niet leiden tot een toename van het aantal houders van een omgevingsvergunning voor jachtgeweeractiviteit.

Voor de examens voor het gebruik van jachtvogels en het gebruik van eendenkooien is het examen van de Stichting Jachtexamens het enige erkende examen.

Artikel I, onderdeel B: actualisatie erkenning buitenlandse examens (artikel 3.35 Or)

Naast de erkenning van het nieuwe examen voor een jachtgeweeractiviteit in artikel 3.34 Or, actualiseert deze regeling ook de erkenning van buitenlandse examens in artikel 3.35 Or. Op grond van artikel 3.71, tweede lid, Bkl wijst de minister van LVVN de examens aan die zijn erkend door de bevoegde autoriteit van een andere staat en die gelijkwaardig zijn aan een door hem erkend examen.

De lijst van erkende buitenlandse examens is opgenomen in artikel 3.35 Or. De wijziging van die lijst beoogt de erkenning van gelijkwaardige examens uit België, Luxemburg en Duitsland te actualiseren en te voldoen aan afspraken die over de erkenning van gelijkwaardige examens zijn gemaakt binnen de Benelux. (Beschikking van het Comité van Ministers van de Benelux Economische Unie van 27 april 1983 strekkende tot onderlinge erkenning van jachtexamens).
Als gelijkwaardige examens worden ook examens erkend die slechts bestaan uit één van beide onderdelen van de toets (theoretische kennis of praktische vaardigheid), maar wel erkend zijn als geldig examen in een ander Benelux-land. Dit vloeit voort uit artikel 6 van de in 2007 geactualiseerde Benelux beschikking (Beschikking van het Comité van Ministers van de Benelux Economische Unie tot opheffing en vervanging van de Beschikkingen M (83) 3 van 25 april 1983 en M (99) 10 van 25 oktober 1999 strekkende tot onderlinge erkenning van de jachtexamens (M (2007) 3)).

Deze wijziging beoogt specifiek een voorziening te treffen voor Vlaamse jagers, waarvoor op grond van het voor 1995 geldende Vlaamse recht geen praktijkexamen vereist was en die dus alleen over een theorie-examen beschikken. Met deze wijziging wordt het examen van die jagers binnen Nederland, net als inmiddels in Vlaanderen is gedaan, gelijkgesteld aan een volledig jachtexamen (theorie en praktijk).

Het eerste lid van artikel 3.35 Or erkent met deze wijziging alle examens uit de andere Benelux-landen en Duitsland als gelijkwaardig aan het Nederlandse Jachtexamen.

In het toegevoegde tweede lid wordt expliciet gemaakt dat – wanneer een examen uit een theoretisch en een praktisch gedeelte bestaat – die individuele gedeelten als gelijkwaardig worden aangewezen aan het Nederlandse theoretische, dan wel praktische gedeelte van het examen. Indien een dergelijk onderscheid niet gemaakt wordt in een examen en het examen bijvoorbeeld alleen uit een theoretisch gedeelte bestaat en toch volstaat in een ander land voor het gebruik van een jachtgeweer, is het tweede lid niet relevant en wordt dat examen als gelijkwaardig aan het gehele Nederlandse jachtexamen gesteld. In de praktijk wordt hiermee voor een heel beperkte groep van Vlaamse jagers uitvoering gegeven aan afspraken die binnen Benelux verband gemaakt zijn.

Artikel I, onderdeel C: Vergunningvrij geval voor rapen en beschadigen van eieren en nesten van soorten vogelrichtlijn (artikel 4.18 Or)

Artikel 4.18, eerste lid, Or bevat een vrijstelling voor het handelen in strijd met het wettelijke verbod om zonder omgevingsvergunning een flora- en fauna-activiteit te verrichten die als vergunningplichtig is aangewezen in artikel 11.37, eerste lid, Bal. Deze vrijstelling geldt voor vier vogelsoorten - de Canadese gans, houtduif, kauw en zwarte kraai - die als landelijke schadesoorten zijn aangemerkt. De vrijstelling heeft betrekking op handelingen die – overeenkomstig de aan de vrijstelling verbonden voorwaarden - beogen schade die deze soorten veroorzaken te voorkomen of beperken.

Alle normaliter vergunningplichtige handelingen, genoemd in artikel 11.37, eerste lid, Bal kunnen aan de orde zijn bij de voorkoming van schade door de betrokken vogelsoorten. Het gaat dan om: het opzettelijk doden of opzettelijk vangen van vogels van de betrokken soorten, het opzettelijk vernielen of opzettelijk beschadigen van nesten, rustplaatsen en eieren van die vogels, of het opzettelijk wegnemen van nesten van die vogels.

Bij het overzetten van artikel 3.1 van de Regeling natuurbescherming naar het systeem van de Omgevingswet is abusievelijk de in dat artikel opgenomen vrijstelling, ten aanzien van het opzettelijk vernielen of beschadigen van nesten, rustplaatsen en eieren of het rapen en onder zich hebben van deze eieren, niet opgenomen in de tekst van artikel 4.18 Or, maar enkel in de toelichting bij dit artikel.

Als gevolg van het vervallen van de vrijstelling voor het rapen en vernielen van eieren en het verstoren van nesten, is het beheren van de nesten en eieren van deze schadesoorten op dit moment niet mogelijk zonder vergunning. Provincies hebben aangegeven dat hierdoor het beheer van de schadesoorten moeilijker is geworden en verzocht om de vrijstelling weer volledig te maken. Provincies hebben aangegeven dat om de forse schades en risico's veroorzaakt door de onder andere Canadese ganzen te beperken, het van groot belang is dat beheer kan plaatsvinden met alle geschikte maatregelen, waaronder nestbewerking, afschot en ruivangsten, en verzocht om de onvolkomenheid bij de omzetting naar de Or te herstellen.

Om daaraan tegemoet te komen wordt de weggevallen zinsnede alsnog toegevoegd aan de tekst van het artikel.

Deze wijziging is uitsluitend technisch van aard en staat los van de mogelijke herziening van de vrijstellingen naar aanleiding van de uitspraak van de Raad van State van april 2023 en de motie Akerboom van 17 oktober 2023 (kenmerk 2023Z17180), die op grond van de motie Pierik en van der Plas van 20 juni 2024[2] wordt meegenomen in de stelselherziening jacht en faunabeheer.

Artikel I, onderdeel D: Vergunningvrij geval vervoeren zieke of gewonde wolf (artikel 4.29 Or)

Artikel 4.12, eerste en derde lid, van het Omgevingsbesluit bevat de gevallen waarin de Minister van LVVN bevoegd is vergunningvrije gevallen aan te wijzen voor de in het Bal neergelegde vergunningplichtige flora en fauna-activiteiten. Het gaat onder andere om het vervoeren van zieke of gewonde vogels of andere dieren in een motorvoertuig dat is ingericht en bestemd om te worden gebruikt voor het vervoer van zieke of gewonde dieren en voor het onder zich hebben van dode vogels ten behoeve van het prepareren van die vogels en het onder zich hebben van geprepareerde vogels.

In de artikelen 4.22 Or en 4.26 Or is van deze mogelijkheid gebruik gemaakt voor respectievelijk vogelsoorten en habitatrichtlijnsoorten.
Artikel 4.29 Or bevat eenzelfde vergunningvrij geval voor het vervoeren van zieke of gewonde in het wild levende andere beschermde diersoorten die in bijlage IX, onder A, Bal zijn opgenomen. De bedoeling van de vrijstelling is dat het vervoeren van gewonde dieren geschiedt door voertuigen die ingericht zijn

[2] Kamerstukken II 2023/24, 33 576, nr. 380.

op de verzorging en opvang van zieke dieren. Dit draagt bij aan de bescherming van fauna, één van de belangen voor het aanwijzen van een vergunningvrij geval voor deze flora- en fauna-activiteiten.

Artikel 4.29, tweede lid, onder b, Or bevat aanvullende regels ten aanzien van het toepassen van de vrijstelling voor een aantal beschermde diersoorten van bijlage IX, onder A van het Bal. Voor het vervoer van de genoemde soorten is vereist dat van het vervoer van een ziek of gewond dier vooraf melding is gedaan bij de meldkamer van de politie en het vervoer gebeurt door een door de politie aangewezen vervoerder. Deze voorwaarde geldt voor grote diersoorten die op bijlage IX onder A zijn opgenomen, te weten ree, edelhert, damhert en wild zwijn.

De onderhavige wijziging voegt de wolf aan deze lijst toe. Naar aanleiding van de aanpassing van het beschermingsregime van de wolf in de Habitatrichtlijn, valt de wolf niet langer onder de vrijstelling van artikel 4.26 Or.

Met het besluit tot wijziging van het Bal en van het Besluit kwaliteit leefomgeving in verband met de bescherming van de wolf en goudjakhals (hierna: het ontwerpbesluit wolf en goudjakhals), wordt de wolf opgenomen in bijlage IX, onder A van het Bal. Daarmee valt het vervoer van zieke en gewonde wolven binnen de vrijstelling van artikel 4.29 Or, die grotendeels inhoudelijk gelijk is aan de vrijstelling van artikel 4.26 Or.
Ook voor de wolf wordt het van belang geacht dat voorafgaand aan het vervoer een melding gedaan wordt bij de meldkamer van de politie en het vervoer geschiedt in geschikt vervoer. Om die reden voorziet dit voorstel in de toevoeging van de wolf aan de diersoorten van artikel 4.29, tweede lid, sub b, Or.

Artikel I, onderdeel E: Lijst exoten die bestreden mogen worden met het geweer (artikel 4.37a Or)

Artikel 11.75 Bal beperkt het gebruik van het geweer ter uitvoering van de Omgevingswet tot een beperkt aantal doelen. Artikel 11.75, eerste lid, onder c, Bal bepaalt dat het geweer mag worden gebruikt voor het bestrijden van exoten of verwilderde dieren, als dat in opdracht van de minister van LVVN of van gedeputeerde staten (hierna: GS) gebeurt, of als de betrokken diersoorten zijn aangewezen bij ministeriële regeling.

Invasieve exoten zijn schadelijk voor de biodiversiteit. Invasieve exotische zoogdieren en vogels kunnen zich in het milieu vestigen en zich vervolgens verder verspreiden. Het is niet verboden invasieve exoten te doden. Het gebruik van het geweer hiervoor is echter niet zonder meer toegestaan. Bestrijding van deze soorten met inzet van het geweer is noodzakelijk om aan de verplichtingen van de Europese Exotenverordening (EU 1143/2014) (eliminatiedoelstelling of het treffen van beheersmaatregelen) te kunnen voldoen.

Met het nieuwe artikel 4.37a Or wordt van die laatste mogelijkheid gebruik gemaakt. De lijst met diersoorten is, vanwege de omvang, opgenomen in de nieuwe bijlage VIIe Or. Voor deze soorten is niet langer noodzakelijk dat GS individuele opdrachten verstrekken om het geweer binnen een jachtveld voor exotenbestrijding te kunnen gebruiken.

Met de provincies is in het kader van het Landelijk Aanvalsplan Invasieve Exoten afgesproken om te komen tot een landelijke aanwijzing voor invasieve exoten waarvoor bestrijding met het geweer het meest effectief is. Een dergelijke lijst uniformeert de exoten waarvoor het geweer mag worden ingezet, waardoor de uitvoering van exotenbestrijding wordt vereenvoudigd en administratieve lasten kunnen worden verminderd. Dit artikel beoogt dan ook uitsluitend om een bestaande administratieve barrière voor de eliminatie van of het treffen van beheersmaatregelen tegen invasieve exoten te verlagen voor jagers op hun jachtveld. Voor een effectieve beheersing of eliminatie van exoten zal naast de toestemming om een geweer te gebruiken in een jachtveld, ook aanvullende gerichte bestrijding nodig zijn. Daarvoor zullen provincies nog steeds opdrachten verstrekken aan uitvoerders die het geweer buiten een jachtveld en andere middelen moeten inzetten.

Dit nieuwe artikel maakt het mogelijk dat personen die al het recht hebben om dieren met een geweer te schieten (en dus beschikken over een omgevingsvergunning jachtactiviteit en de mogelijkheid tot het beoefenen van die jacht in een jachtveld) binnen het jachtveld ook mogen schieten op de invasieve exoten die op de lijst zijn opgenomen. Op die manier wordt het met name voor jagers eenvoudiger om tijdens de uitvoering van de jacht of schadebestrijding ook invasieve exoten te bestrijden. In de praktijk is daarvoor nu een opdracht nodig van de provincies en weten jagers vaak niet of zij een invasieve exoot wel of niet mogen bestrijden, waardoor zij deze invasieve exoten veelal ongemoeid laten.

Zo worden naast opdrachten aan faunabeheereenheden en andere uitvoerende partijen ook aanvullende bestrijdingsmaatregelen met inzet van het geweer mogelijk binnen landelijk uniforme juridische kaders.

Een dergelijke aanpak draagt bij aan een effectievere bestrijding van invasieve exoten, meer duidelijkheid voor betrokken partijen en een efficiëntere uitvoering.

De bestaande regelgeving voor het gebruik van het geweer voor het doden van dieren wordt niet aangepast en blijft dus onverkort van toepassing. Ook voor het bestrijden van exoten moeten jagers beschikken over een omgevingsvergunning jachtgeweeractiviteit en met succes een daarvoor vereist examen hebben afgelegd. Het geweer mag op grond van artikel 11.76 Bal bovendien alleen op een jachtveld worden gebruikt en het geweer en de munitie moeten voldoen aan de eisen van artikel 11.79 en 11.80 Bal. Op grond van artikel 11.28 Bal dient eenieder die een dier doodt of vangt (dus ook een jager) onnodig lijden zoveel mogelijk te voorkomen. Hoewel deze wijziging beoogt om het voor jagers en provincies administratief te vereenvoudigen om tijdens de jacht ook invasieve exoten te bestrijden, leidt deze wijziging er niet toe dat er op meer plaatsen of door meer personen gebruik mag worden gemaakt van (ander soort) geweren.

De soorten die op de lijst zijn opgenomen zijn afkomstig van de Unielijst van zorgwekkende invasieve uitheemse soorten die hoort bij de Europese Exotenverordening (EU 1143/2014). Soorten worden opgenomen op de Unielijst van zorgwekkende invasieve uitheemse soorten wanneer uit wetenschappelijke risicobeoordelingen blijkt dat zij aanzienlijke negatieve gevolgen hebben voor de biodiversiteit of de aanverwante ecosysteemdiensten binnen de Europese Unie. Vanuit het voorzorgsbeginsel zijn op deze lijst ook Unielijst soorten opgenomen die nog niet in Nederland aanwezig zijn. Toevoeging van andere soorten exoten is in de toekomst mogelijk. Dit vergt een zorgvuldige voorbereiding, en een gedegen onderbouwing en consulatie van stakeholders.

Jagers dienen alle geschoten dieren te registreren bij de Faunabeheereenheid (FBE), waaronder ook geschoten invasieve exoten. Provincies kunnen via de WBE's en FBE's aanvullende afspraken met jagers maken over de registratie en terugmelding van invasieve exoten, bijvoorbeeld wanneer bekend is dat in een bepaald gebied nieuwe soorten voorkomen. Deze meldingen zijn van belang voor de rapportage- en informatieplicht aan de Europese Commissie over vroege eliminatie (artikel 17 van de Europese Exotenverordening).
De lijst in bijlage VIIe is beperkt tot invasieve exotische zoogdieren en vogels van de Unielijst en bevat uitsluitend soorten waarvoor het geweer een effectief bestrijdingsmiddel is. De keuze voor deze soortgroepen houdt verband met het feit dat de deskundigheid van jagers en de kennis die in het kader van het jachtexamen wordt getoetst, zich op zoogdieren en vogels richt. Van jagers met een geldig jachtexamen wordt verwacht dat zij beschermde inheemse vogel- en zoogdiersoorten kunnen onderscheiden van invasieve uitheemse soorten. Het herkennen van inheemse soorten vormt een vast onderdeel van het jachtexamen.

Soorten waarbij een aantoonbaar risico op verwarring met inheemse soorten bestaat, zijn momenteel niet in deze lijst opgenomen. Dit geldt voor alle invasieve uitheemse soorten waarvoor de Informatiegids Invasieve Alien Species (versie 2023) van het Belgisch Nationaal Wetenschappelijk Secretariaat voor Invasieve Uitheemse Soorten extra eisen stelt aan de identificatie. Hieronder vallen ook soorten die recent aan de Unielijst zijn toegevoegd, maar nog niet in de informatiegids zijn opgenomen.
Vanwege het mogelijke risico op verwarring is nader onderzoek nodig voordat in de toekomst kan worden overwogen deze soorten aan de lijst toe te voegen.

Deze aanpak sluit aan bij het Landelijk aanvalsplan invasieve exoten, dat het bredere kader biedt voor de aanpak van invasieve exoten. Het Landelijk aanvalsplan invasieve exoten wordt tussentijds, na twee jaar, en ex post, na vijf tot zeven jaar, geëvalueerd. Bij deze evaluaties worden ook de ervaringen met, de effecten en de effectiviteit van deze regeling en de bijbehorende lijst betrokken.

Artikel I, onderdeel F: Verhoging van de leges voor merktekens (artikel 14.45 Or)

Op grond van artikel 11.102 Bal mag een uit het wild afkomstige vogel worden geprepareerd zolang voldaan is aan een aantal voorwaarden, waaronder de voorwaarde dat een merkteken op de vogel wordt aangebracht.
Op grond van artikel 13.1 van de Omgevingswet kan de minister voor het behandelen van besluiten, waaronder het toekennen van merkteken, leges in rekening brengen. Uit de tekst van dat artikel en de toelichting blijkt dat de leges op grond van het profijtbeginsel in principe kostendekkend moeten zijn.

De hoogte van de leges voor geprepareerde vogels zijn vastgelegd in artikel 14.45 lid 1 Or en bedragen sinds de invoering van de Flora en Faunawet in april 2002 € 1 per merkteken.

Dit bedrag is al lange tijd niet kostendekkend. Met deze wijziging wordt voorzien in een verhoging van de leges naar € 2,50 per merkteken voor geprepareerde vogels. Die verhoging is nog niet voldoende om volledig kostendekkend te zijn. In afwijking van de uitgangspunten van het beleidskader 'Maat houden'[3],

[3] Stcrt. 2014, 16734.

is er in dit geval voor gekozen de leges niet in een keer kostendekkend te maken, maar als eerste stap te volstaan met een verhoging naar € 2,50 per merkteken. Dit om de kosten voor het verstrekken van merktekens, meer dan nu het geval is, wel bij de gebruikers neer te leggen, maar tegelijkertijd de stijgende kosten voor met name de hobbymatige preparateurs niet in een keer veel groter te maken. Daarbij wordt in acht genomen dat preparateurs sinds de instelling van de huidige leges steeds te maken hebben gehad met lage kosten, en dat daarom een correctie op zijn plaats is. Mogelijke verdere verhogingen van de leges richting kostendekkendheid kunnen op een later moment worden overwogen.

Artikel I, onderdeel G: Toevoegen bijlage VIIe (exoten die mogen worden bestreden met een geweer) (bijlage VIIe bij artikel 4.37a Or)

De nieuwe bijlage VIIe bevat de lijst met invasieve exoten waarvoor op grond van artikel 11.75 eerste lid, sub c Ow en artikel 4.37a Or bestrijding met het geweer mag plaatsvinden. De lijst bevat de wetenschappelijke en de Nederlandse naam van de soorten. Zie voor meer toelichting de artikelsgewijze toelichting bij onderdeel E.

Artikel I, onderdeel H: wijziging van Bijlage XXXII. bij de artikelen 9.37, tweede lid, en 9.38 van deze regeling (modellen omgevingsvergunning voor een jachtgeweeractiviteit en omgevingsvergunning voor een valkeniersactiviteit)

Bijlage XXXII is aangepast aan de portefeuilleverdeling van het kabinet-Jetten. De “Staatssecretaris van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur” is daarom gewijzigd in de “Minister van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur”.

Artikel II (inwerkingtreding)

Artikel II regelt de inwerkingtreding van deze wijzigingsregeling. Voor alle wijzigingen is voorzien in inwerkingtreding in lijn met de vaste verandermomenten op 1 januari 2027.

Minister van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur,
J. van Essen